

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Helyben.		Elofizetési arak:		Vidékre küldve:	
Egy evre . . .	10 kor. — fill.	Egy evre . . .	16 kor. — fill.		
Fél evre . . .	5 . . .	Fél evre . . .	8 . . .		
Negyed evre . . .	2 . . .	Negyed evre . . .	4 . . .		
Egy óra . . .	1 . . .	Egy óra . . .	1 . . .		70 . . .
		Egyösszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többeszer megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden 4 fillér.

Az Izsó szobra a Hortobágyon.

(Levél a képzőművészeti kiállítás megnyitása alkalmából.)

Nemrégiben egy hír járta be a lapokat, mely, állítólag, fővárosi művészek koponyájából pattant ki. Az volt az a hír, hogy a művészek Debreczen városát kérik és buzdítják, miszerint az Izsó „busuló juhászát“ a nagy Hortobágyi pusztá egyik messze látszó pontján állítsa fel, még pedig hatalmas terméskövekből faragtassa ki ezt a szobrot, mely az egyiptomi sfinxként messzelátszó, kiemelkedő hatalmas alakjával hirdesse örök időkre a pusztai élet tünedező költészetét, a pásztorvilág egykori eredetiségét.

Ez a terv így papirosra írva igen tetszetős terv. Okvetlenül hatással van a regényes lelkekre és ha bizonytalanság a régi jóléttől duzzadna a Degenfeldék által pusztított és rontásba ejtett Debreczen, még meg is valósíthatná ezt a Titán Laczis tervét; de mi már a paplapon túl nyujtózokdunk így is, tehát nem dobálózhatunk könnyedén a kedves eszmékért, hisz jelen helyzetünkben komoly fontossága, messzekiható tervek, célok valósításáról is le kell mondanunk.

Ime például sok jóindulattal, kitartással, a kicsinyeskedéseket leküzdve holnap ismét ünnepet ülünk, a magyar képzőművészeti kiállítás megnyitó ünnepét, midőn is a magyar képzőművészet haladásáról némely fogalmakat alkothatunk. És a kiállított képek közül néhány darab — talán még — itt is marad városunkban és minékünk már az elért szegényes eredmények fölött is örvendünk kell. Pedig örvendhetünk-e igazán, ha a megnyitási alkalomból gondolkozunk a felől, hogy míg például Szegeden a képzőművészeti kiállításoknak állandó hajlékok van, addig Debreczenben a városháza céljának meg nem felelő, poros, homályos termében vagyunk kénytelenek rendezni vándortárlatot, mert a városnak, mely annyi pénzt pocskolt szükségtelen és rossz építkezésekre, nincsen olyan épülete, hol megfelelő helyen rendezhetne tárlatokat, sőt városi muzeummal és állandó képtárral is bizonyíthatná a sokat hangoztatott haladást. Az államkölcsönös Szegednek már van ilyen épülete. Mi debreczeniek szerényebb

kulturpalotával is megelégedhettünk volna. De mai szomorú anyagi helyzetünkben — alighanem — le kell mondanunk ily szerényebb építkezés megvalósíthatásáról is; pedig Szeged nevét és vagyonát jelenleg egy gazdag becses városi képtár is nagyra emelte nemcsak az országban, de a határon kívül is, mert a város rendszerbeosztott képvásárlásai, műbarátok ajándékozásai mellett a szegedi képtár gyarapításához a kormány is minden évben hozzájárul.

A kormány által vásárolt festményekből és szobrokból minden évben több példányt és sok ezer forintnyi értékben vételeznek be a szegedi városi képtár tulajdonába. Ugyannyira hogy mire a vidék többi városai észbekapnak, Szegednek, mint érdemes kezdeményezőnek, a kormány minden évi támogatásával országos hírű és gazdag képtára lesz.

Nem irigyeljük Szegedtől a művészet ezen kincseit. Érdemes reá. De midőn holnap a debreczeni képzőművészeti kiállítás megnyitását ünnepelem és a sanyaru helyzetünket, a reménytelen állapotunkat látjuk, tolnak hegyére tolnak a fenti mondánivalók és a bukott, garázda, pocskoló, nemesebb érzék és érzés nélküli Degenfeld rendszer egyéb bünei mellé azt is odaróvjuk, hogy nagy időkre porba gáncsolták az eszmét, miszerint a képzőművészetnek hajlékot építhessünk, rendszeres városi képtárt alapíthassunk, mint a hogy azt megtette Szeged és minthogy azt meg fogják előttünk tenni a más okosabban és önzetlenebbül vezetett városok is . . . Ugyhogy, mi is mutatni akarván valamit, végül is rátérünk a budapesti művészek Titán Laczis tervére és homokkőből építünk szobrot a busuló juhásznak a bogancskórós Hortobágyra.

Ifjabb Móricz Pál.

Az egyházkerületi közgyűlés tárgyai.

A tiszántúli ev. ref. egyházkerület 1902 november hó 19-ik napjára összehívott közgyűlésének a tárgyai a következők:

1. A gyűlés megnyitása.
2. A gyűlés tagjainak számbavétele.
3. A gyűlésen meg nem jelenők bejelentése.
4. Néhai Szabó János esperes halála.

5. Néhai Szabó Károly esperes halála.
6. Néhai Ujfalussy Miklós volt gondnok halála.
7. Néhai Szegedi Antal szatmári gondnok halála.
8. Jelentés a nagyszalontai egyházmegye gondnok választásáról, gróf Tisza Istvánnak a tanácsbírágról lemondásával kapcsolatban.
9. Jelentés a békési egyházmegye esperes választásáról.
10. Jelentés a szathmári egyházmegye gondnok választásáról.
11. Jelentés az egyházkerületi tanácsbíró és aljegyző választásáról.
12. Szeremley Sámuel tanácsbíró és Dr. Bartha Béla világi aljegyző eskütétele.
13. Nagyméltóságú özv. Tisza Kálmáné köszönő levele a részvétért.
14. A gyűlés folyamán előforduló szavazatok számbavételére küldöttség.
15. Jelentés a lelkészképeségi vizsgákról.
16. Jelentés a tanítóképeségi vizsgákról.
17. Jelentés a tanítónőképeségi vizsgákról.
18. Jelentés az 1902. évre küldött államsegélyről.
19. Jelentés az egyházkerületi pénzügyi bizottság megbízásairól, az 1903-ra szóló költségvetéssel.
20. Jelentés a Fonciére pesti biztosító intézettel kötött szerződés aláírásáról.
21. Jelentés a záponyi iskola államosítására megkötött szerződésnek a 64/1901. sz. végzés értelmében történt kiegészítéséről.
22. Előterjesztés arról, hogy a Hete-fejercsei egyház elválasztása s ez utóbbi anyósítása a miniszter által nem fogadott el.
23. Előterjesztés a külföldön nyert theologiai oklevelek honosítása tárgyában.
24. Előterjesztés a theol. magántanári vizsgáló bizottság kiegészítése tárgyában.
25. A földmívelési miniszter 13281/1902 sz. leirata a temesvári egyháznak engedélyezett föld haszonvételéről.
26. Ugyanannak 1886/1902. sz. értesítése a battonyai egyháznak engedélyezett földhaszonvételéről.
27. Vallás- és közoktatási miniszter a népszámlálás eredményéről kiadott kimutatást ajánlja.
28. Puky Gyula egyházkerületi tanácsbíró indítványa a budapesti tudományegyetemen prot. theologiai fakultás felállításának mellőzése és a harmadik egyetemnek Debreczenben felállítása iránt.
29. Eperjesy István kiadó és Ruzicska Gyula nyomdatulajdonos kérelme, a kerület és kollegium védő szárnyai alatt létesítendő nyomda és könyvkiadó vállalat iránt.
30. Kérvények rendkívüli államsegélyért.
31. Kérvények közalapi segélyért.
32. Kérvények tőkesegélyért.
33. Több egyházmegye előterjesztése az 1849. Svi XX. t.-cz. végrehajtása tárgyában.

200.000 kor.

34. Több egyházmegye előterjesztése a papi egyenruha iránti rendelkezés tárgyában.

35. Az alsószabolcsi egyházmegye felterjeszti 14/1902. sz. végzést, melyben 300 koronás alapítványának a debreczeni felső leányiskola internatusához kötöttségét feloldatni kéri. 36. Ugyanaz felterjeszti 9—1902. sz. végzését, melyben aziránt kéri intézkedést, hogy a vármegyei közigazgatási bizottságok, tanfelügyelők, az egyházi illetékes hatóságok kikerülésével, ne intézhessenek megkeresést az egyházakhoz. 37. Ugyanaz felterjeszti 14—1901. sz. végzését, melyben intézkedést kéri aziránt, hogy tulterhelt egyházaink addig, míg maga az állam is nagyobb dotációt nem adhat, újabb iskolák állítása végett ne sürgethessenek. 38. Ugyanaz felterjeszti a 34—1902. sz. végzését, melyben a Kállai László féle hagyatéokra, a községgel kötött egyezség megerősítését kéri. 39. Ugyanaz, pártolólág kéri felterjesztetni, a hajduböszörményi gymnasium VII-dik osztályának nyilvánossági jogáért a miniszterhez intézett kérvényét.

40. A békésbányai egyházmegye felterjesztése a hódmezővásárhelyi lelkeszi állomások rendezése s az új tubáni lelkeszi fizetéséről. 41. Ugyanannak a felterjesztése Szalay József indítványával, a theologiai és tanítóképzési oktatás javítása iránt. 42. Ugyanannak felterjesztése a bunyaszekszárdi egyház közalapi és közigazgatási hátránya elengedése tárgyában.

43. A beregi egyházmegye felterjeszti 101—902. sz. végzést, a közalap lejjebb szállítása iránti véleménnyel.

44. A bihari egyházmegye felterjeszti 88—902. sz. pártoló végzést özv. Gere Miklósné kegydíjérti kérvényével. 45. Ugyanaz 56—902. sz. végzésében előterjesztést tesz a tatarosi és lessi lelkeszi körökről.

46. A debreczeni egyházmegye 88—902 sz. végzésével Kovács János debreczeni iskola felügyelő lelkes kérvényét terjeszti fel az országos gyámintézetbe felvétel iránt. 47. Ugyanaz felterjeszti 31—902. sz. végzése mellett a hosszupályi egyház felebbezését, a presbiterok számának felemelése ellen.

48. Az ermelléki egyházmegye felterjeszti az ünnepekre eső vásárok ellen kérelmező határozatot. (1902. máj. 28.) 49. Ugyanaz régebbi nyomtatványok árának elengedését kéri. 50. Ugyanaz, a lelkészek s tanítók gyermekeinek tandíj mentessége tárgyában tesz felterjesztést. Erre nézve több egyházmegye is nyilatkozik. 51. Ugyanaz a tűzkár-biztosítási tiszta jövedelem 50 százalékát az egyházak részére kéri. 52. Ugyanaz 42—902. sz. végzésével a jegyzőkönyvek ingyenes adása iránt tesz előterjesztést. 53. Ugyanaz 44—902. sz. végzésével, az egyházközségi közgyűlések szervezését beszüntetni kéri.

54. A felsőszabolcsi egyházmegye felterjeszti a nyiregyházi I. internátus szabályzatát. 55. Ugyanaz felterjeszti a felügyelő lelkészek díjazása iránt hozott határozatát. 56. Ugyanaz felterjeszti a geszterédi lelkészek, a bökönyi iskolában tanítást segély kérvényét. 57. Ugyanaz felterjeszti a felügyelő lelkészek díjazása iránt hozott határozatát. 58. Ugyanaz felterjeszti kemecsei lelkész felebbezését, egyháza osztályozása tárgyában.

59. heves nagykunsági egyházmegye

felterjeszti a 65—602. sz. végzését a kántor-tanítók nyugdíj ügyében. 60. Ugyanaz felterjeszti 94—902. sz. végzését a közigazgatási költséghiány fedezése tárgyában. 61. Ugyanaz felterjeszti 100—902. sz. végzését, a gyülekezet nélküli templomozás tárgyában.

62. A Máramaros ugoecsi egyházmegye felterjeszti jelentését arról, hogy a m-szigeti lyceum főgondnokává gróf Tisza Istvan választott. 63. Ugyanaz felterjeszti jelentését Kovássy Ákos 2000 kor. alapítványáról.

64. A nagybányai egyházmegye felterjeszti 21—902. sz. végzését, mely szerint az állam. iskolákban több vallástani órát kéri. 65. Ugyanaz felterjeszti 114—902. sz. végzését a házasságkötési „Tanusítvány“ tartalmának kiterjesztése iránt. 66. Ugyanaz felterjeszti 115—902. sz. végzését, az egyházkerületi képviselők megbízása idejének megállapítása iránt. 67. Ugyanaz felterjeszti 119/906 sz. végzését fegyelmi szabályok alkotása iránt. 68. Ugyanaz felterjeszti 117/902. számú végzését, melyben a belhivatalnoki fizetések csonkítatlan fentartását kéri.

69. A nagy-szalontai egyházmegye felterjeszti 67/902. sz. végzését, a kis-peregi egyháznak, a békési egyházmegyébe átbelezése iránti kérelme tárgyában. 70. Ugyanaz felterjeszti jelentését, geszti „Tisza Kalmán ovoida“ létesítése tárgyában.

71. A szatmari egyházmegye felterjeszti a szatmari egyház egyezség-levelét a Herman Mihály hagyatéka. 72. Ugyanaz felterjeszti a pusztadaróczi egyház kérvényét tanítói fizetés kiegészítési kérvényét. 73. Ugyanaz felterjeszti a rapolti és milotai lelkészek fizetés kiegészítés iránti kérvényét. 74. Ugyanaz felterjeszti 47—902 sz. végzése ellen Pótor Dániel felebbezését. 75. ref. egyleti segély gyűlés jegyzőkönyve.

76. Az 1900. évi népszámlálás eredménye s a szavazatok számának megállapítása.

77. A debreczeni főiskolai igazgató tanács jegyzőkönyvei alapján: a) Szabó János helyének betöltése, b) Somogyi Pál helyére Barcsa János választott meg, ki Jászai Viktorral együtt esküt tesz; c) Előléptetések a tanári fizetési-fokozatokban; d) Gazdasági albizottság jelentése a főisk. gazdasági tanács jegyzőkönyveiről és az 1901—1902. évi főisk. számadásról s az Andabázi-Szilágyi intézet számadásáról; e) Akadémiai albizottság jelentése alapján; a) Igazgatói jelentés az akadémiai tanszakokról; b) Számadás a Kányó alapról; f) Gymnasiumi albizottság jelentése alapján; a) Igazgatói jelentés; b) Dorogi Lajos és Görömbői Péter jelentése a gymnasium évről; c) Javaslat egy új gymnasiumi tanszék (1901. évi 315. egyh.-ker; végzés) szaktárgyaira vonatkozólag s a pályázati hirdetés szövege; d) Javaslat és pályázati hirdetés, K. Kiss József megüresedő tanszékére vonatkozólag; e) Igazgatói előterjesztés a játékdélutánok tárgyában; f) Tanári vélemény Barcsa János, dr. Schmidt Henrik és Görömbői Péter kérelmére, hogy a gymnasiumban néhány órát díjtalanul taníthassanak;

(a Tanítóképzési albizottság jelentése alapján, a) igazgatói jelentés; b) A gyakorló iskolai növendékek részéről az 1901—1902. iskolai évben vezetett tandíj számadásának megvizsgálása; c) Javaslat a tanítóképző intézetek rendtartásáról (1902. évi 98. egyh.-ker. jksz. d) Az első osztály párhuzamosítása; e) 59, a tápintézetből kiszorult intézeti növendékek ebéddel ellátása; f) Jelentés a főiskola épületében el nem helyezhető 65 tanuló számára berelt lakásokról; g) Kultuszminiszter 55717. sz. a. 1902. aug. 17-én kelt leirata a tanítóképző intézet 1900—901. évről jelentése tárgyában; h) Dóczy Imre gym. felügyelő jelentése a debreczeni főgymnasiumban végzett múlt évi iskolatogatósról; i) Ugyanannak jelentése, az állami főfelügyelet múlt évi gyakorlásáról a főgymnasiumban; k) Könyvtári albizottság jelentés alapján, a kultuszminiszter aug. 7-én 38892. sz. a. kelt leirata, anyakönyvtárunk és természetrajzi gyűjteményünk allami segélyezése tárgyában s vele kapcsolatban a muzeumok és könyvtárak főfelügyelőjének szept. 10-én 454 sz. a. kelt tájékoztató leirata, az államilag segélyezett közgyűjtemények által követendő irányelvek; l) Az anyakönyvtár szervezeti rendszabálya; m) Muzeumi-szertári albizottság jelentése az államsegély felhasználásáról s a gyűjtemények leltári ügyében kelt gazdasági tanács végzéséről; n) Rövid jeleztes a főisk. betegsegélyező egyesület eddigi működéséről. o) Gymnasiumi albizottság jelentése alapján, Horváth Ferenc kérvénye a Szántó-árványért, fia Ákos részére. Czékus László gym. tanuló kérvénye ugyanazon tárgyban; p) Nyugdíjintézeti gyűlés jelentése elnök és jegyző választásról; r) Nyugdíjintézeti gyűlés jegyzőkönyve, Bacsoni Sára alapszabály-szerű segélyezése tárgyában.

78. Az egyházkerületi tanügyi bizottság jegyzőkönyvei alapján 3. Tagválasztás, jogakadémiai előadó. 4. Gymn. felügyelő jelentése múlt évi iskolatogatósról s a középiskolák állapotáról. 5. Gymn. felügyelő jelentése az allami főfelügyelet gyakorlására kiküldött miniszteri megbízottaknak gymnasiumunkra tett észrevételeiről. 6. Gymn. felügyelő jelentése a tanárválasztásokról. 7. Ugyanennek jelentése a tankönyvváltozásokról. 8. Ugyanennek jelentése a játékdélutánok ügyében. 9. Ugyanennek jelentése a tanárképzői ösztöndíjasokról. 10. Ugyanennek jelentése az évről vizsgálatok és gymn. rendtartás revisiója tárgyában beérkezett javaslatokról. 11. Gymn. felügyelő jelentése a vallástani kézikönyvek tárgyában. 12. Tanítóképző intézeti rendtartás be-terjesztése, 13. Orsz. ref. tanáregyesület fölterjesztése a tanári fizetési fokozatok tárgyában. 14. A h.-m. vásárhelyi főgymnasium államsegélyi pótszerződése. 15. Főlebbezés az egészségtannak a h. m.-vásárhelyi főgymnasium tanítása ügyében. 16. H.-nánási. m. turi és h.-m.-vásárhelyi újabb iskolai alapítványok és adományok bejelentése. 17. M.-sziget Lyc. igazg.-tanács jelentése a tápintézeti fölvetel tárgyában. 18. Ugyanannak javaslata a gym. tanárok előléptetése tárgyában. 19. A M.-szigeti Lyceum igazg.-tanács jelentése és kérelme a jogakadémia ügyében. 20. Vallás- és közokt. miniszt. le-

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja „HARMAT CRÈME“ arcszépítő és bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát nappal is használható s az arcnak üdéséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arczot tisztítja és fehéríti. Kiváló eredménnyel használható arcz vörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztítatlanságnál, valamint napégette és szélkifujta arcznál s kéznél. 1 tégely Harmat-crème ára 1 kor. Hozzávaló Harmat szappan 1 db 70 fillér. Ajánlja továbbá HARMAT ARCZPORÁT (pouder), mely készítmény az arcnak üde, ifju színt kölcsönöz s nem rontja az arczbőrt. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármely más hasonló készítménnyel. Jól tapad s igen jól fed. Kapható fehér, rózsaszín és krém színben. Próbadozka Harmat-pouder ára 50 fl. Nagyobb doboz 1 kor. és 2 kor.

megnyitandó leányiskolának, oly módon, hogy a vételárból az eladóknak a kollegiumtul és az ispotályi alaptul vett 6599 v. frnyi kölcsönüket az egyház magára vállalja. Az egyház részéről a szerződést aláírták: Komlóssy Dániel senator, Vecsey József népszónok, Csapó István és Bartha István esküttek. (Fassio. 1838—40. 69. sz.)

E történelmi nevezetességű ház, a mai ref. felsőbb leányiskola. A XVII. században a híres Dobozy családé. 1730 körül Kaposi Domokos Márton, a későbbi főbíró vette meg. Ebben lakott fia, a „nagy“ Domokos Lajos is. Halála után gyermekei osztottak rajta és ekkor került az erdélyi származású Halmágyi Lajos édesapja vevén feleségül. Az egyház nem tudta kifizetni a kollegiumnak a Halmágyi-féle kölcsönt, hanem 1841-ben e helyett a Somossy-féle házat engedte át tanári lakásul.

(Folyt. köv.)

Benedek János beszédje.

(A képviselőház hétfői ülésén.)

A hajduböszörményi kerület jeles képviselője, dr. Benedek János főszerkesztőnk nagyhatású radikális beszédet mondott a képviselőház hétfői ülésén. Az érdekes, a radikális tüzes beszéd, melyet zamatos magyar nyelven és eredeti ötletekkel fűszerezve adott elő **Benedek János** maradandó hatást keltett. A böszörményi hajduk jeles képviselője beszédje elején Kovacevics horvát képviselő beszédjét czáfolta. Ugymond:

Rátkay nem illette kétszínűséggel a horvát képviselőket, hanem azt mondta, hogy itt a Házban is szükséges munkálni arra, hogy az anyaország és Horvátország közti viszony megszilárduljon s megdöbbenését fejezi ki a fölött, hogy a horvát képviselők nem szólalnak fel a Házban. Kovacevicsre nem vonatkozhatik Rátkay beszéde, mert ő már több ízben is felszólt itt a Házban s a horvát országgyűlésen és mindig hazafias szellemben munkálkodott a testvéries jó viszony megszilárdításán. Zrínyi Miklóst azonban visszaköveteli a magyarságnak, mert Zsinyi magyar volt és református. Epp olyan jó református volt, mint Szondy, akinek az esztergomi primás kápolnát emeltetett Drégelyben. Egynek azonban örül, amit Kovacevics mondott. Ugyanis azt mondta, hogy Jellasics, akit a horvátok nemzeti hősként ünnepelek s akit a magyarok mindig halálos ellenségüknek tartottak, nem horvátokat, hanem osztrák zsoldosokat gyűjtött maga körül s nem a horvát nemzeti aspirációkat szolgálta, hanem a bécsi kamarillának eszköze volt.

Szeretné, ha a horvátok magatartásukkal is igazolnák jó hazafiságukat. Ne igyekezzenek elszakadni az anyaországtól, ne bolygassak Fiume közbizonyi heizetét, ne bontsák meg az egyetértést Horvátország lakosai közt s ne inzultálják azokat, akik magyar dalt énekelnek Zágráb utcáin. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Rátér Bujanovics beszédére. A miniszterelnök egészen leszerelt hét hónapra, meg akadályozta, hogy 20 képviselő is összehívassa a házat. Az indemnity-vita között véletlenül, ötletszerűen nyújtja be a kormány a javaslatát, az indemnity-vita alkalmával kell tehát a függetlenségi pártnak kifejteni indokait, kifogásait, kell felhozni érveléseit. A kormány felelős azért, nem pedig a függetlenségi párt. Bujanovich Nagy Ferencz beszédét magyarázta. Nagy Ferencz szerint az agráriusok hozták meg a 48-iki törvényeket, pedig ezeket az egész magyar nem-

zet hozta, ott volt a nemzeti fölbuzdulás minden kis atomja. Visszautasítja az ilyen felfogást. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Megokolja ezután, hogy miért nem fogadja el az indemnityt. A barátai által eddig felhozottakhoz csatlakozik. Mikor az indemnity tárgyalását megkezdtek, nem voltak be-terjesztve sem a katonai javaslatok, sem a civillista-emelés.

Szell Kálmán miniszterelnök: Mind a kettő tudva volt.

Benedek János: Ezek a javaslatok kényszerítették azután a függetlenségi pártot, hogy akeziót indítsanak, hogy kellő megtorlásban részesítsék a nemzet ellen elkövetett me-nyyleteket. (Élénk helyeslés, a szélsőbalon.)

Más mezőről hozza bizalmatlanságának indokait, mint barátai. Tudni akarja, hogy miért lett a kormány hűtlen az igazi szabadelvűséghez. Ez nem a szabadelvűnek nevezett párt ügye, hanem a nemzet ügye. A szabadelvűség egy szent öröksége a magyar nemzetnek. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Felidézi a sirjából Irányi Dániel szellemét, hogy számon kérje a miniszterelnöktől, mit tett a szent örökséggel. 25 éven át ült itt e Házban e férfiu s hasztalanul küzdött. A szabadelvű reformokból a legdicsőbb sugár az ő homlokát illeti, ő volt a kezdeményező. Abszolút liberalizmust, mint Bujanovich, Irányi nem ismert. Mit mondana a miniszterelnök, ha Irányi Dániel számadást kérne tőle? Megpróbálja számon kérni, hogy mit csinált a miniszterelnök a szabadelvű örökséggel. A kormány csak tékozolja a rája szállott dus örökséget. A szabadelvű párt keresztapja Tisza Kálmán volt. Tisza Kálmán nevéhez egyedül a főrendiház reformja fűződik abból a korból, mikor ő volt a szabadelvű párt vezére. Egyéb hatalmas alkotásait Tiszának a szabadelvű jelző meg nem illeti. Demokratikus, liberalis alkotás-e a főispáni intézmény, a közigazgatás reformja a virilizmus intézményével, mely seholy sincs meg, csak nálunk. (Ugy van! a szélsőbalon.) Kifogásolja azt is, hogy Tisza Kálmán Szt.-István napjait nemzeti ünnepe tette, de ezt nem érte el, hanem lett belőle felekezeti ünnep. Szapary Gyula miniszterelnöksége alatt semmilyen szabadelvű alkotást nem találunk. Bánfynak szabadelvű kormányzást nagyon elhomályosítja az erőszakos választás, április 11-ikének nemzeti ünnepe való deklarálása. A szabadelvűség klasszikus kora volt az, mikor Wekerle miniszterelnöksége alatt Szilágyi és Csáky belátták, hogy jelszavakkal kormányozni nem lehet, az igazi szabadelvű alkotások terére kell lépni. Így születtek meg az elkeresztelési rendelet után az egyházpolitikai törvények. Sokszor hallotta, hogy a korona nem helyesli ezeket a törvényeket.

Kérdi, hogy mi volt a korona álláspontja. Ha nem helyeselte a korona, az csak annak a jele, hogy a nemzet akarata érvényesülhet s így van reményünk, hogy a nemzet akarata érvényesülhet. Kérdi a miniszterelnököt, hogy mióta kormányra lépett, tett-e csak egy lépést a szabadelvűség felé a szabadelvűség érdekében. Megfelelhetünk rá, hogy nem. A miniszterelnök azt mondta valamikor, hogy az egyházpolitikai törvényekkel a szabadelvű alkotások nagy munkája befejezést nyert. Ez csak nyugtalan-sággal tölti el a szabadelvűség barátait. A reakciót látjuk; látjuk, mint igyekeznek az ellentétes áramlatok uralomra, s a miniszterelnök ez ellen nem tesz semmit, sőt legyezgeti ez áramlatokat.

Szell Kálmán miniszterelnök: Dehogy! **Benedek János**: Itt van az antiszemitizmus. A magyar faj, mely testvérek nevezik a horvátot, szomszédnak a zsidót, sógornak a németet, távol áll ettől. Papp Elek úgy magyarázta meg az antiszemitizmust,

hogy antiszemita az, aki költetnél jobban haragszik a zsidóra. (Derűtség.) A magyartól távol áll az antiszemitizmus, mégis a legutóbbi időben mindnagyobb tért hódított ez az irányzat. S a szabadelvű kormány még szarvakat tett ez irányzat fejére, mikor a Pickler-ügyből kifolyólag a jogbölcséletet törülte a vizsga tárgyak sorából. Valamennyi felekezethez előhaladását öhajtja s ezért kívánja az 1848: XX. törvényezikk végre hajtását. Társadalmi téren is látjuk a szabadelvűség, a demokratizmus ügyének hanyatlását. Támadja a belügyminisztert, mert megtette a belügyminiszteriumot legfőbb nemesi hatóságnak nemesi levelek kiállítására. Ismerteti a belügyminiszternek e tárgyban kibocsátott rendeletét s felolvassa, hogy mi-csoda árak vannak. Továbbá ostromozza a czim- és rangkórságot, mely mindjobban lábra kap a magyar társadalomban. Kérdi, honnan vették a képviselők a „nagyságos“ czimet.

Förster Ottó: Tegyük le!

Benedek János: Nem vettük fel, tehát nem is tehetjük le. Nem nagyságos, nem fogadja el ezt a czimet a hoppmesteri hivatalnak a léhűtői állapotok meg, egyszerűen a VI. rangosztályba sorozták a képviselőket. Nem kell czim a képviselőnek. Felszólítja a kormányt, hogy szervezze a nemzetet. (Nem fogadja el az indemnityt. (Helyeslés és éljenzés a szélsőbalon.)

NAPI HIREK.

Rákosi Viktor beszámolója Hajduhadházon.

A hajdunánási választókerület kiváló képviselője, Rákosi Viktor nagynevű író, ki parlamenti felszólalásával is kitűnt a pártok között, legközelebb szeretett hajdusági választói közé érkezik. Rákosi Viktor a megtestesült lelkiősmertesség és hazafiság és így nagy szeretettel tartja fent közte és választói között fentlévő összeköttetést is. Folyó hó 23-án Hajduhadházon számol be a parlamenti küzdeésekről. A kiváló képviselőnek ezen beszámolójára előre felhívjuk a téglási, hajdusámsóni, hajdudorogi és hajdunánási választók és elvtársak figyelmét és érdeklődését, hogy a szeretett képviselő beszámolóján minél tömegesebben jelenjünk meg. Rákosi Viktor igaz barátja és testvére a hajdunépnek, ezért érdemes minden kitüntetésünkre.

A tiszántúli ev. ref. egyházkerületi

közgyűlés holnap kezdődik. A közgyűlés tárgysorozatát lapunk máshelyén közöljük és felhívjuk reá az érdekeltek figyelmét.

A szerkesztőség vendége.

Kedves vendége volt a szerkesztőségnek. A „Debreczen“ régi, érdemes, jeles és hazafias szerkesztője, Bartha Mór bátyánk gacsályi ev. ref. lelkész, a 48-49-es nagy idők katonája, időzik Debreczenben. Örömmel üdvözljük őt itthon, minálunk.

A nőegylet köréből.

A debreczeni jótékony nőegylet f. hó 23-ikán délután pont 3 órakor választmányi ülést tart, melyre a választmányi ezennel meghívja az elnökség, mivel a tárgysorozatban több fontos tárgy, nevezetesen szövőiparügy, mulatság rendezése stb. van felvéve.

A képzőművészeti kiállítás megnyitása.

A városháza nagytermében rendezendő képzőművészeti kiállítás holnap délelőtt nyílik meg. A képtárlat sikere biztosítva van az által, hogy a legjelesebb művészeink vesznek részt a tárlaton. A tárlaton résztvevő fővárosi művészek közül a jelesebbek: Vastagh György, Ujváry Ignác, Baditz Ottó, Eisenhut Ferencz, Ipoly Sándor, Magyar Mannheimer Gusztáv, Aggházy Gyula, Deák Ebner Lajos (több művel), Tull Ödön (több művel), Bihari Sándor, Pálya Celesztin, Boem Ritta, Knopp Imre, Edvi Illés Aladár, Szlányi Lajos, Hegedüs László, Peske Géza, Tölgyessy Arthur, Kacziány Ödön, Mednyánszki László báró, Telepi Károly, Mihálik Dániel, Csók István, Vaszary János, Zala György, Zemplényi Tivadar, Márk Lajos, Szenes Fülöp, Neogrady Antal, Kriesch Aladár és többen. A kiállítást holnap nyitják meg a nagyközönség előtt és pedig holnap délután 5 órakor.

Kossuth Ferencz és Thaly Kálmánék Kolozsváron.

A Kossuth-párt olyannyira megerősödött Kolozsváron, hogy most Kossuth Ferencz újra szervezik. Ezen szervezkedésre a fáradhatatlan pártvezér Kossuth Ferencz kíséretében nagyszamu képviselő megy le, közöttük Thaly Kálmán, Papp Elek és Bakonyi Samu képviselőik.

Az ev. ref. leánynevelő intézet ünnepe.

Szívhez szóló, lelket nemesítő ünnepet tartott tegnap az ev. ref. leánynevelő intézet szeretett igazgatója születésének 70. évfordulója alkalmából. Már a mindennap tartani szokott isteni-tisztelet énekei s Nagy Gyula vallásos imádságának vonatkozó rész-ünnepélyes érzelmekkel töltötték el a teljes számban összegyűlt tanári és tanítói testület s a félezernyi növendék-leány szívét dicsérvén az egek urát, hogy adott nekik „Mózes” s áldást kérve vezérük galambösz fejére. A isteni tisztelet végeztével az intézeti vegyes kar gyönyörű alkalmi dalt adott elő Nagy Gyula vezetése mellett. Ezután Sáfány Lajos tanár tolmácsolta a tanár és tanítói testület érdemeit, méltatván az ünnepeltet, mint a munka emberét s így a tanító mintaképet. Teleky Janka tanítónőképzőintézet IV. o. tanuló a nagyobb növendékek nevében köszöntötte fel „Dóczy bácsit”: a mai debreczeni ev. ref. leánynevelő — sőt sokak anyjának — szeretve tisztelt mesterét. A „kicsik” nevében Szoboszlay Erzsike, elemi iskolai első osztályos leányka szép versecskét mondott. A meghatottságnak számos igaz gyöngye csillogott az ünneplők szemében. Mikor pedig az ünnepelt válaszában munkára és szeretetre buzdító szavai után könnyezve mondott köszönetet a megemlékezésért s továbbra is az Ég áldását kérte az intézetre: minden szívdobbanás összeolvadt abban a szép akkordban, hogy: „Dóczy Gedeon igazgatót tartsa meg az Isten sokáig . . . boldogan!”

Az angol gazdák hortobágyi különvonata.

Az angol mezőgazdák debreczeni időzésének egy sokat hányatott ügye nyert elintéztet. A város magyaros vendégszeretettel fogadta a gazdákat sőt külön vonaton ki is vitte a Hortobágyra. A tanács azonban nem utalványozott ki pénzt a különvonatra és csak mikor a vendégek is a vasuton ültek, a vasutas urak ekkor fogták körül tanácsnok Király Gyulát, hogy kifizeti hát a különvonat költségét, a 410 koronát? Mert azt a vonat indulás előtt ki kell fizetni. Király Gyula maga is zavarba jött erre a kérdésre és hogy a vonat elindulhasson, a

sajátjából fizette meg a 410 koronát. Ezután Király Gyula kérte a pénzt a tanácstól, de biz a tanács nem volt hajlandó fizetni. — Végre a tanács a földmivélsügyi miniszterhez fordult, tértené meg a különvonat költségét. Ma megjött a miniszter válasza, melyben tudatja, hogy a különvonat költségeit megtéríti. E miniszteri leiratnak természetesen Király Gyula tanácsnok örült meg a legjobban.

A novemberi közgyűlés előkészítése.

A városi tanács holnap teljes tanácsülést tart, melyen a november 26-iki közgyűlés tárgyait készítik elő.

Jó pap holtig tanul . . .

A tanulságos fenti mondást, úgy látszik a színházi gépésztől is ellehet mondani, ugyanis a színházi gépész a tanácstól 2 havi szabadság időt kért, hogy a fővárosban az elektrotechnikai tanfolyamot hallgassa. A tanács a kért szabadságot megadta és Aczel Géza főmérnök, Debreczeni Jenő gépészmérnök javaslata alapján a gépész távollétében helyettesítésével Földváry László elektrotechnikust bizta meg.

A medve vadász urakhoz.

A tegnapi számunkban jelzett medve vadászatra vonatkozólag Biró Géza ur felvilágítás képen kijelenti, hogy a vadászaton nem szükséges e tervbe vett 12 napig ott maradni, hanem mindenki annyi napig marad ott, ameddig körülményei engedik. A közös költségből is csak annyival fog hozzájárulni amennyi ott léte alatt személyére esik . . . Csak azután előre ne igyanak az urak a medvebőrre, mert némelykor azután úgynevezett medvecukkorral fizet a vigvádszatóknak a medve.

Nagy hajtvadászat

volt vasárnap B.-Ujváros határában a Semsey-féle birtok vadászterületen. A vadászaton részt vettek Debreczenből Kaszanyitzky Endre, Péchy Kálmán és Péchy Károly, Szőgyény János, Veszprémy Zoltán, Baróthy Béla, Szalay József, Orosz Sándor, Vinny Géza, Balázs Ödön, Konkoly Thege Miklós, Halassy Tibor, László Miklós, Csanak János stb. Az uri vadásztársaság 119 nyulat lött; mivel a tapsifüles nyuszura higgadtan lehet célozni, mint a Biró Géza éhes medvéire,

Halálozás.

A következő gyászjelentést vettük: Szomorodott szívvel tudatjuk felejthetetlen jó nőm, szerető gondos édes anyánk, hü testvér, sógornő és jó rokon néhai Liptai Erzsébet Dankó Mihályné asszonyának, folyó hó 17-én reggel 7 órakor, életének 59-dik, boldog hazasságának 34-dik évében, rövid szenvedés után történt csendes elhunytát, Kedves halottunk földi részei folyó hó 19-ikén, délelőtt 10 órakor fognak Széchenyi-utca 28 dik számú háznál, az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után, a Czegléd utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Végtisztességtételre rokonainkat, ösmerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1902. évi november hó 17-én. Bánatos férje: Dankó Mihály; gyermekei: Béla és Erzsike, számos rokonok nevében is. Testvérei és sógora: Liptai Juliánna férjével. Hegedüs Sándorral és gyermekeik; Liptai József nejjével Borbély Juliánával és gyermekeik. Béke lengjen porai felett!

Debreczeni rövid hírek.

Tűz a törvénytörésnél. Oláh Miklós törvénytörési bíró szobájában a kályha megrepedt és a kipattanó szikrától tüzet fogott a szőnyeg és a padozat. A tüzet idejekorán észrevették és eloltották. **Talált holtest.** A nagy cserén Nagy Péter gazdalkodó tanácsjában halva találták Őri András 58 éves debreczeni lakost. Holttestét a kórházba szállították s felboncolják a halál okát megítélendő. — **A dohány beváltás kezdete.** A dohány beváltás a debreczeni dohánybeváltó hivatalnál december 15-én veszi kezdetét és február hó 25-ig tart. — **Közrekerült tolvaj.** A csendőrség elfogta Zilahy Gábor ösmert tolvajt. Kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy 14 helyen követett el lopást. A tolvajt átadták az ügyészségnek. — **A joghallgatók felolvasó ülése.** A joghallgatók tudományos egyesülete e hó 22-én felolvasó ülést tart, melyet december 10-én másik ilyen ülés követ. — **Névnapi szerenád.** A kereskedő ifjak társulatának delkőre tegnap este 9 órakor szerenáddal tisztelte meg az egyesület elnökét Sasztina Jenőt névnapi alkalmából. — **Uj cég** a kereskedővilágban érdekes cégváltozás történt. — **Pongrácz Géza** főtéri fiókpapirraktárát, melynek vezetője ifj. Gyürky Sándor volt eladta. Gyürky Sándor saját cége alatt új üzletet nyit.

Goldstein Karolin mellfűző (mieder) gyára Debreczenben a főtéren, — értesíti a n.é. hölgyközönséget, hogy képes árjegyzékét melyben a legújabb angol és francia mellfűző különlegességek a mértékveteli utasítással ellátva — kívánatra bárhova készséggel megküldi s hogy megrendeléseket a leggyorsabban, kiváló gondval készítve, jutányos áron szállit.

A szerencse olyan, mint a lidércz.

Az emberek gyarlósága abban tűnik ki, hogy a szerencsésüket egész életükön át ott keresik — a hol nem alájuk. A szerencse olyan, mint lidércz, maga mutatja meg magát, csak észre kell venni. De aztan meg is kell fogni, a meddig a fényes világ, addig kell kaparni utána. A legutóbbi sorsjátékban a legnagyobb nyeresemény, a 600000 koronás jutalom, a Wolf Hugó bankháza által eladott 1/8 beosztású sorsjegyre esett és így ezen legszerencsésebb főelarusító egyszerre nyolcz szegény embert tehetett boldoggá. A hova a szerencse egyszer betette a lábát, ott jó ideig meg is szokott maradni, kísérelje meg tehát mindenki a szerencsésjét és rendeljen osztálysorsjegyeket Wolf Hugó bankházában, Budapest, Bálvány-utca 10. Az új tervszerinti, 5000 nyereseménnyel szaporított XI. sorsjáték első osztályának huzása már 1902. évi november hó 20. és 21-én tartatik meg. A sorsjegyek ára: egy egész 12 K., egy fél 6 K., egy negyed 3 kor., egy nyolcad 1 K. 50 fillér.

Csokonai ünnepélyek.

A Csokonai kör ünnepi felolvasó ülése.

melylyel a kör Csokonai születésének évfordulóján a hagyományhoz híven ünnepli meg évről-évre a nagy költő emlékezetét, diszes és előkelő közönség jelenlétében folyt le tegnap délután a Bika szálló dísztermében. A nagy termet egészen megtöltötte a nagyrészt hölgyekből álló hallgatóság s igazán ünnepi színt adott a felolvasó estnek. A város előkelőségének színe-java adott itt találkozt, hogy méltó közönsége legyen a Csokonai emlékéhez méltó műsorszámoknak.

Az ülést Géressy Kálmán, a kör elnöke szép beszéd kíséretében nyitotta meg. Számos megszívlelni való gondolat volt ebben a megnyitó beszédben, mely világosan körvonalozta a kör és a város társadalmi közötti viszonyt s egyszersmind megszabta az irányt, melyen haladva a kör célját legsikeresebben elérheti, hogy t. i. föntartsa a város társadalmában a művészeti mozgalmak iránt való érdeklődést s a lelkesedést a szellemi élvezetekért. Összefogta a jelent a multtal s érdekesen fejtegette a mult idők decentralizáló társadalmi mozgalmait a mai kor centralizáló hajlamával szemben, mely minden kérdést a fővárostól vár, teljesen annak vezetésére szorul.

Ezután Debreczen büszkesége, a költő pap K. Tóth Kálmán olvasta fel magas szárnyalású ünnepi ódáját, melynek fenséges gondolatai, gyönyörű költői képei hatalmas erővel jellemezték a sokat hányatott, sok bajt szenvedett költő élete sorsát, akit halála után kezdett igazán megbecsülni a nemzet, alkotó géniuszát fölsírnai az irodalom.

Ugyanezt a gondolatot fejtette ki egy szellemesen irt értekezésben Kardos Albert, a kör titkára, mely czime szerint Csokonai kritikáiról szolt, voltaképen azonban azt a küzdelmet írta le, melyet a költő szelleme testének megsemmisülése után is folytatott, hogy méltó helyét elfoglalhassa a nemzet nagyjainak pantheonában.

Egy írót, szellemi nagyságát az jellemzi legjobban, hogy minő elméket tudott arra csábitani, hogy vele foglalkozzanak! ebből a gondolatból kiindulva sorra veszi a Csokonai bírálóit, kiknek sora nem kisebb emberekből telt ki, mint Kazinczy, Kölcsey, Toldi Ferencz, Salamon Ferencz s legújabbban Dóczy Lajos. Ezeknek Csokonaira vonatkozó nézeteivel foglalkozott felolvasása folyamán, mindvégig lekötve a hallgatóság figyelmét vonzó előadásával.

A többi programmpontok Jeszenszky-né Csáder Irén urnó, a jeles tragika nagy művészettel előadott szavalatából és a városi dalegylet kiváló precizitásával feltűnő énekszámáiból állottak.

A tegnapi est a színházban is Csokonai emlékének volt szentelve, amint úgy is kell lennie Csokonai szülővárosának színházában. Tisztelettel hajlunk meg a színház igazgatójának nemes intencziója előtt, azt azonban mindamellett sem hallgathatjuk el, hogy a diszeloadásra kitűzött darab megválasztásában nem volt szerencsés és részünkről ennek tudjuk be azt is, hogy a nézőtér csak félig telt meg. Szígligetinek ez a darab a leggyöngébb alkotásai közül való. És csak azért, mert hőse Csokonai, még nem lehet diszeloadásra kitűzni. Sajnos, most amíg nem akadt hivatásos dramairónk, aki Csokonait hozzá méltóan tudta volna színpadra vinni, nem volt oly szerencsés, mint kortársa Kisfaludy Sándor, ki oly költői megörökítésre talált a Himfy szerelmében.

De ha olyan darab nincs is, mely éppen az ő életét örökítette volna meg hozzá méltó módon, történeti színműveink közt akarhany akad, mely esetleg történeti vonatkozásai révén inkább adható Csokonai születésének emlékűnnepén, mint Szígligetinek a színházi lovtár porából előhozott „Csokonai szerelme“ cz. darabja.

Az előadásról bírálatot éppen azért nem írhatunk. A darab alakjai az irodalomtörténetből ismert nevek, de nem jellemek, azért nem is lehetett azt kivívni, hogy azokból a naiv, semmitmondó szerepekből színészeink valamit alkotni tudjanak. Nagyon eleg volt, hogy mindnyájan minden igyekezetükkel és buzgóságukkal azon voltak, hogy a darabot valamiképen elfogadhatóvá tegyék.

Különös elismerés illeti Hahnel Arankát, ki színezve a saját ötleteivel és erős színészi egyéniségével pótolva a szerep ürességét, életre tudta kelteni művészete erejével.

(— s c)

IRODALOM.

A Dr. Gratz Gusztáv

szerkesztésével megjelenő „Huszadik Század“ két utolsó (októberi és novemberi) számának tartalma ismét magas színvonalon áll. Méray tartalmas és mély szociológiájának folytatásán kívül az októberi szám tartalmából különösen kiemeljük Péterfi Tibornak Heckelről irt értekezését, dr. Márffy—Mantuonak fejtegetéseit a kereskedelmi szaktudósítokról, dr. Kun Béla cikkét a Náadori méltóságról és felelős kormányról és dr. Navratil Ákosnak fiatalon elhalt tudósunkról Ráth Zoltánról irt nekrológját. A novemberi szám tartalmazza többek közt dr. Hegedűs Loránt magvas értekezését az angol munkamozgalmak irányáról, dr. Radó Sámuel egy cikkét, melyben gróf Andrássy Gyula utolsó, vagy politikai művének egy passusához fűz érdekes kommentárt Gróf Andrássy Gyula és a liberalizmus cím alatt végül dr. Somló Bódog egyetemi magántanár egy tartalmas szociologia értekezését „A természetes kiválasztás az emberi társadalomban“ címen. Az apróbb közlemények során dr. Wildner Ödön megkritizálja Kemechey és Malonyay új darabját, Kunfi Zsigmond a reakció regénye cím alatt Burget legújabb művét foglalja, Chorin Ferencz pedig, a berlini Farbgebungstaars für Haabswissenschaftenről értekezik. A folyóirat Politzer Zsigmond és Fia kiadásában jelenik meg. Ára 1 korona 60 fillér.

Nyilttér.

Kivonat a debreczeni m. kir. mezőgazdasági vegykerületi állomás

elemzési bizonylatából

a békési „Prima“ házi kenyér sütőde részére.

„A chemiai és mikroszkopiai vizsgálat alapján a 173. sz. barna minta jó, a 174 sz. fehér minta kitűnő minőségű kenyérnek minősítendő. Mindkét kenyérnek kiváló tápértéke van.“

P. H.

Az állomás vezetője:

Dr. Széll László

gazd. tanint. tanár.

Debreczen szab. kir. város tisztii főorvosa a következő bizonylatot állította ki:

„Helyszini szemle és vizsgálat alapján ezennel igazolom, hogy a békési „Prima“ házi kenyér sütőde a közegészségi kívánalmaknak teljesen megfelelőleg berendezett, az ott készült kenyér jóízű és a tisztaságra különös gond fordítatik.“

Debreczen, 1902 november 13.

P. H.

Dr. Sárvány Gyula,

tisztii főorvos.

Ezen bizonylatokhoz szükségtelen minden további reclam, mert igazolják, hogy a legjobb kenyér Debreczenben a békési „Prima“ házi kenyér.

Tisztelettel:

**a békési „Prima“ házi kenyér
sütőde vezetősége.**

Csikes Ernő férfi szabó

Főter 58 sz. Ipar és kereskedelmi bankpalota.

Készít uri, polgári, katonai, papi és mindenféle

egyenruhákat

a legújabb divat és szabás szerint, — állandó raktár **kitűnő minőségű**

külföldi és hazai kelmékből.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve,

12—5

tisztelettel **CSIKES ERNŐ.**

Hirdetmény.

Az ágyneműek tisztítása és javítása, továbbá egyes ágyneműek készítése Debreczen allomás részére 1903. január hó 1. 1902. december hó 31. időtartamra bérlet útján való biztosítása céljából a tárgyalás **1902. november hó 24-én, délelőtt 9 órakor** a cs. és kir. katona élelmezési raktárnál Nagyváradon megtartatik.

1. A tárgyalásra nézve az egyenlő példányban 1902. évi november 8-iki kelettel Nagyváradon hivatalosan kiállított bérleti feltételek mérvadó, melyek naponta délelőtt 9 órától 11 óráig a nagyváradi katona élelmezési raktárnál és a debreczeni katona ág. fiók raktárnál megtekinthetők.

Nagy-Várad, 1902. november hó.

Cs. és kir. katona élelmezési raktár.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Móricz Pál.

Gyakran hallottam a mi veteránjainktól a császár hadi parancsát. A Reille hadtest az úttól balra, Hougoumont-tal atellenben, az Erlon téle jobbra, Haie-Sainte-al atellenben. Ney lovasai az uton, mögötte Napoleon a régi gardával, a lovas testőrök-landzsások, vadászok és így tovább. Ennyire még emlékezem és ennyit értettem, hanem hogy a többi csapatokat és generálisokat sorról-sorra nevezem, ahhoz kiesi a tudományom. Azért inkább egyszerűen elmondom az én tapasztalataimat. Félnyolc óratájt kaptuk a parancsot, hogy a mi negyosztályunk az úttól jobbra nyomuljon előre. Mi lehattunk tizenöt vagy huszezen. Két vonalban, lépést nem tartva, vonultunk fel és terdig süppedtünk a sárba. Szó sem hallatszott.

Azt mesélik ugyan, hogy mi igen vigan voltunk. Még enekeltünk is. De biz' ez nem igaz. Ha az ember egész éjszaka ehgyomorral masirozik, ha pihenéskor a saros, vizes gazban henesereg és még tüzet sem szabad gyujtania, még ha továbbá kartács-tüzzel kell szembezállni, nincs kedve az embernek a nótához. Örültünk, hogy a bakancsunk nem ragadt a sárba. A lueskos vetésben még a czombunk, a nadrágszárunk is felmedvesedett. Bizony-bizony a legbatrabbak, a legedzettebbek is igen mogorva arcot vágáltak.

Való igaz, hogy az ezred muzsika folyton játszott és hogy a dobosok és a lovasság trombitásai veszekedett zajt csináltak. Való igaz az is, hogy a sok ezernyi katona, fegyverrel a váilon, jó hosszú léptekkel lépkedett, rendes sort tartva. Fehertettek a vértések is. Piros, szürke, zöld sorokban mozogtak a dragonyosok, huszarok és lándzsások, kiknek lándzsáján vigan lobogott a zászlócska; míg meg aztán a brigadok között a tüzérség az ágyúkkal utat csapásolt a kalászos mezőségen, hogy egyetlen kalász nem maradt épen... Ez bizony iszonyatos és rémitő látványosság volt.

(Folyt. köv.)

Kiadó bolthelyiségek.

A Casino épületnek főtérre néző oldalán, tehát a város legelőkelőbb s legnagyobb forgalmu helyén, portálával felszerelt

három bolthelyiség

külön-külön, vagy együttesen kiadó.

Felvilágosítást ad a Debreczeni első takarékpénztár titkárja.

Boros Testvéreknél

divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és velezők a versenyben létező legolcsóbb árakban. Maradékok féláron.

Tudósítás.

Az idény előhaladottsága és a túlhalmozott készletem folytán a raktáramon levő összes szövöttárukat, u. u. **Jäger alsó trikók, gyermek harisnyák, sapkák, muffok és kesztyű féleket** — valamint alkalmi — **disz- és meglepetés tárgyait**

meglepő olcsó áron

bocsátom a t. vevőközönség rendelkezésére.

Férfi ingek, gallérok, nyakkendők s általában mindennemű

női és férfi divatcikk

nagy választékban és a legolcsóbban beszerezhetők

SCHWARZ M. L.

főtéri üzletében a m. kir. posta épület mellett.

Schicht-szappan

szarvas vagy kulcs

jegygyel

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható!

Mészáros Miklós

a magyar kir. szabad. osztálysorsjegyek főelárusítója

Budapest, VIII., József-körút 22—24,

ajánlja a m. kir. szab. osztálysorsjegyek főáradájából való közvetlen beszerzését eredeti árakban:

	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{1}$	
	1.50	3.—	6.—	12.—	korona.

Megrendeléseket czélszerűségből postautalványon kérem

Muzás már november hó 20 és 21-én.

